'TRANSFORMACCIONS' ESCOLARS

III edició dels Tallers d'iniciació a la Bioeconomia Circular a les escoles de la demarcació de LLeida

BASES TALLER I CONCURS

Finalitat

El taller forma part de les accions de presa de consciència sobre la necessitat de preparar la societat catalana per al canvi cap a la bioeconomia circular, especialment a les Terres de Lleida, Pirineu i Aran.

Participants

Hi pot participar alumnat escolaritzat a les comarques de Lleida, Pirineu i Aran principalment de 6è de Primària, tot i que també podran participar l'alumnat d'altres nivells sempre i quan el centre ho consideri oportú perquè l'alumnat estigui barrejat en diferents espais d'aprenentatge (alumnat de cicle superior que estan barrejats).

Es preveu una participació màxima de 30 centres educatius, amb un repartiment territorial equitatiu que estableix que es duguin a terme 15 tallers en escoles de les comarques de l'Alt Pirineu i Aran i 15 en escoles de les comarques de Ponent, tot i que si en algun d'aquests àmbits territorials no s'arriba a cobrir la participació amb 15 centres, es podran admetre escoles de l'altre àmbit territorial. Es pretén que hi hagi la màxima representativitat de centres educatius, per això es prioritzarà que a cada comarca hi participi almenys una escola.

Per participar-hi, cal inscriure's al formulari d'inscripció 2025 (veure apartat inscripció per participar).

L'admissió es farà per rigorós ordre d'inscripció i complint amb els criteris de repartiment territorial.

Operativa

L'alumnat de 6è de primària de les escoles admeses participarà en un taller divulgatiu teòric i pràctic, que tindrà lloc al mateix centre, sobre la importància de la bioeconomia circular al territori lleidatà. En aquesta edició, es faran dues tipologies de tallers, amb especialització en bioeconomia de base forestal a les comarques de Pirineu i Aran i en bioeconomia de base agropecuària a les comarques de Ponent. Els tallers seran impartits per experts en la matèria.

Posteriorment, l'alumnat enregistrarà un vídeo creatiu en base als aprenentatges adquirits.

L'objectiu és passar-s'ho bè fent d'actors i actrius i compartir una bona experiència de tot el que han après sobre la biooeconomia.

Pautes que cal seguir en la realització del vídeo:

- Els vídeos han de tenir una **durada màxima de 3 minuts**.
- Cada vídeo serà realitzat per un **mínim de 4 nois i noies**, i l'alumnat només hi podrà participar una vegada.
- La música i les imatges que acompanyin els vídeos han de ser lliures o amb llicència Creative Commons.
- Cada classe participant pot presentar un màxim de 5 vídeos.
- El vídeo ha d'estar enregistrat en **format horitzontal.**

Inscripció per participar

El docent responsable de l'alumnat haurà d'emplenar el formulari d'inscripció. Cal fer una inscripció per al taller.

Accés al formulari d'inscripció 2025 aquí

Reconeixements

Es durà a terme la Gal·la d'Entrega de Reconeixements a La Llotja de Lleida, igual que en l'edició anterior, la Gala formarà part d'un seguit d'esdeveniments a nivell europeu emmarcats en el Bioeconomy Changemakers Festival 2025 que organitza la Comissió Europea. Aquest fet implica que la Gal·la es durà a terme un d'aquests dies i serà enregistrada i difosa a nivell europeu.

Es concediran 30 reconeixements per cadascuna de les escoles participants. El jurat es reserva el dret d'adjudicar els accèssits que consideri oportuns per a cada categoria.

Els vídeos es penjaran a la web de **Transformació Econòmica*** (https://www.transformacioeconomica.cat/) i també a la web del **BIOHUB CAT** (en fase de construcció) per fer-ne difusió i que serveixin per divulgar el concepte bioeconomia.

Tots els vídeos presentats, així com els seus drets de reproducció i difusió quedaran en propietat de la Diputació de Lleida.

Terminis:

- **Termini d'inscripció**: fins al 15 de setembre de 2024.
- **Dates en les quals s'impartirà el taller**: tot el mes de novembre.
- **Format del taller**: presencial a l'escola. Durada màxima 2 h.
- **Termini de presentació dels vídeos**: fins al 31 de gener de 2025.

Trameses vídeos

Els vídeos es penjaran al núvol a una carpeta que es facilitarà a totes les escoles participants on caldrà desar els següents arxius:

- Carpeta: Nom del centre
- Arxiu: Nom del grup (triar un pseudònim)
- Document word identificatiu del grup i el nom i cognoms de l'alumnat participant a cada vídeo.
- Document de consentiment

***** Per poder publicar el vídeo a la pàgina de la Transformació Econòmica (https://www.transformacioeconomica.cat/) i del BIOHUB CAT necessitarem que els pares o tutors legals de de cada alumne/a autoritzin la publicació de les dades del seu fill/a, incloent la seva imatge, amb l'objecte de difondre i promoure aquesta activitat i la realització d'un vídeo. El formulari del consentiment el trobareu també a la carpeta que compartirem al núvol i, un cop emplenat i signat, el podeu desar a la mateixa carpeta.

A l'annex d'aquestes bases trobareu informació que fa referència als tallers de Bioeconomia circular que es van impartir la darrera edició a 18 centres educatius de Primària de la demarcació de Lleida.

Per qualsevol dubte o per a més informació, podeu enviar un Mail a: oficinatecnica@transformacioeconomica.cat)

Aspectes legals. Protecció de dades personals

El centre educatiu serà l'únic responsable d'obtenir el consentiment inequívoc i per escrit de l'alumnat o, en el cas dels menors de 14 anys, dels pares i/o tutors d'aquells escolars que apareguin als vídeos que es presentaran al concurs, així com els i les docents que hi apareguin, en el seu cas, per al tractament de les dades personals i per a la publicació del vídeo, totalment o parcialment, de forma conjunta amb altres obres, o separada i amb caràcter indefinit als mitjans i plataformes digitals gestionats per la Diputació de Lleida.

En compliment amb el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell de 27 d'abril de 2016 (RGPD), la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals, i la normativa de desplegament, les dades personals i els vídeos dels guardonats seran tractats per la DIPUTACIÓ DE LLEIDA, amb CIF P2500000A i amb domicili situat al c/ Carme, 26, 25007 de Lleida, amb la finalitat de donar difusió al concurs.

Els vídeos guardonats amb premis i mencions podran ser ubicats al portal www.transformacioeconomica.cat i a la web del BIOHUB CAT.

Les persones interessades podran exercir els drets d'accés, rectificació, supressió, limitació, portabilitat i oposició al tractament de les seves dades així com el dret a revocar el consentiment prestat, mitjançant un escrit adreçat a DIPUTACIÓ DE LLEIDA, c/ Carme, 26, 25007 de Lleida o en la següent adreça electrònica dpd@diputaciolleida.cat incloent-hi: referència "Tallers d'iniciació a la Bioeconomia Circular a les escoles", nom i cognoms, domicili a efectes de notificacions, còpia DNI i dret exercitat.

Així mateix, també podran adreçar-se a l'autoritat de control competent per a presentar la reclamació que consideri oportuna.
Les imatges i la música utilitzades en el vídeo han de ser lliures de drets, propietat de l'autor/ora o haver estat cedides per al reportatge. Els vídeos no poden utilitzar música comercial, excepte quan hi hagi una autorització explícita.

En el supòsit que hi hagi una vulneració de drets de tercers sobre aquestes imatges o música, l'autor/ora serà el/la responsable i exonerarà de tota responsabilitat a la Diputació de Lleida.

ANNEX 1. INFORME DE LES ACTIVITATS EDUCATIVES DE BIOECONOMIA CIRCULAR A ESCOLES DE LA DEMARCACIÓ DE LLEIDA

1.INTRODUCCIÓ

A continuació us expliquem més detalladament com son el tallers de Bioeconomica que es podrien realitzar al vostre centre si finalment decidiu participar. Informar-vos que el que podreu llegir a continuació fa referència als tallers realitzats a la passada edició i no tenen perquè ser exactament iguals als que realitzarem a la propera edició. No obstant, creiem que aquesta informació us pot ajudar a prendre una decisió per inscriure-us a la propera edició.

El taller educatiu *d'iniciació a la Bioeconomia Circular* a les escoles, ha estat enfocat a alumnat de 6è de primària d'escoles que han decidit participar de les regions de les Terres de Lleida, Pirineu i Aran, amb l'objectiu de donar a conèixer a l'alumnat aquest model d'economia circular que busca promoure una economia més sostenible i crear un paisatge rural resilient envers els efectes del canvi climàtic.

Les escoles que hi han participat als tallers es van apuntar prèviament a través d'un formulari que va facilitar la Diputació de Lleida. Posteriorment van participar en la creació i presentació d'un vídeo divulgatiu sobre bioeconomia circular, protagonitzat per l'alumnat i finalment totes les escoles participants van ser convocades a la Llotja per a l'entrega de premis i reconeixements per la feina feta. Aquest acte ens va emmarcar en un esdeveniment europeu anomenat *Bioeconomy Changemakers Festival 2024* organitzat la Comissió Europea de l' 11 al 15 de març de 2024.

2. CREACIÓ DE L'ACTIVITAT I DELS MATERIALS I RECURSOS ASSOCIATS

Es disposa d'un guió per la persona educadora amb els objectius, els continguts, les dinàmiques, l'estructura, la temporització i els materials de suport necessaris per realitzar el taller.

El guió del taller està format per 4 parts:

- Introducció
- Fitxa tècnica
- Proposta didàctica
- Desenvolupament de l'activitat

2.1 Introducció

L'activitat *Bioeconomia circular* és una activitat especialment concebuda per l'alumnat de 6è de primària del territori lleidatà, aterrada a la seva realitat, i que pretén donar a conèixer què és la bioeconomia circular, com aquesta fomenta la sostenibilitat i donar valor als recursos locals. A més, també es vol tractar la temàtica crucial de crear paisatges més resilients als canvis sòcio-econòmics i ambientals.
Per ajudar a la motivació de l'alumnat, s'usa, al llarg de tota la sessió, un fil conductor basat en la temàtica dels agents especials de bioeconomia circular, que, a més, dona coherència a totes les dinàmiques que es van desenvolupant.

2.2 Fitxa tècnica

- Títol: Bioeconomia circular
- Àmbit temàtic: Bioeconomia circular i sostenibilitat
- Públic destinatari: Alumnat de 6è d'educació primària
- Durada de l'activitat: 1.5 hores
- Lloc de realització: Aula/auditori
- Recursos humans: 1 educador/a ambiental
- Recursos materials:
- Guió de l'educador/a

Material de l'activitat:
- 27 materials/fotografies de recursos
- 2 cartells (aprofitables/no aprofitables)
- 3 trencaclosques (recursos fusters, ramaders i alimentaris)
- Cartolina mida Din A2 (per la creació del mural)
- Retoladors/colors
- Bluetack
- Pissarra i guix

2.3 Proposta didàctica
Objectius:
- Comprendre què és la bioeconomia circular i per què és important aquest model econòmic per al territori.
- Aprendre què és la circularitat, sostenibilitat, recursos biològics renovables i equilibri territorial.
- Veure els possibles "residus" i la possibilitat de transformar-los en recursos.
- Aprendre a valorar les nostres accions d'acord amb els futurs residus que generaran.
- Promoure pràctiques sostenibles en el dia a dia: lleure, llar, escola, etc.

Continguts:
- Concepte de bioeconomia circular, circularitat, sostenibilitat, recursos biològics renovables i equilibri territorial.
- Cicle de vida dels materials d'aprofitaments fusters, residus agropecuaris i valorització alimentària.
- Impacte sobre el medi de la generació de residus.
- Beneficis de la bioeconomia respecte al territori.
- Impacte de les accions quotidianes que generen residus.

3. DINAMITZACIÓ DEL TALLER

Totes les activitats creades i dinamitzades es desenvolupen seguint una estructura interna basada en 4 fases que respecten el cicle natural d'aprenentatge, que han estat adaptades a aquesta franja d'edat per tal de fer que la sessió sigui dinàmica i així assolir els objectius marcats:

Motivació ⟶ Investigació ⟶ Reflexió i pensament crític ⟶ Acció i comunicació

3.1 Fase de Motivació
Aquesta primera part constar d'una dinàmica que activa la curiositat de l'alumnat i es va proposar una missió a aconseguir per part de l'alumnat: "*aconseguir aprofitar d'alguna manera tots els objectes que se'ls proposi i així esdevenir agents especials de bioeconomia circular*".

En aquesta primera dinàmica va consistir a mostrar diferents imatges d'elements considerats "residus" forestals, agropecuaris i alimentaris, i es demanava a l'alumnat, que els anomenés i el classifiqués segons el seu origen. Es van fer tres columnes a la pissarra una pels "residus" forestals, una altra pels agropecuaris i una més pels alimentaris. D'aquesta manera es va realitzar aquesta primera classificació que ja enfoca el taller cap a la temàtica forestal i agrària.
Un cop es va realitzar aquesta primera classificació, l'educador/a va llançar la pregunta "*Creieu que aquest material es podria aprofitar per fer alguna altra cosa?*" per donar peu a la segona dinàmica de la fase de motivació. Element a element, es va demanar a l'alumnat que classifiquessin aquests "residus" entre elements aprofitables o no aprofitables, justificant la seva elecció davant de tota la classe.
D'aquesta manera, s'introduïren conceptes clau per l'activitat com la circularitat, la sostenibilitat, el recurs biològic renovable, els productes locals, l'equilibri territorial... entre d'altres.

3.2 Fase d'Investigació

Un cop l'alumnat va realitzar la separació, es va iniciar la fase d'investigació i descoberta, que va estar formada per dues parts.

La primera part va consistir a realitzarà una pluja d'idees a mà alçada sobre "*Què es podria fer amb aquest material?*" en relació a tots aquells elements que van col·locar a la part "d'aprofitables", generant un breu diàleg entre l'educador/a i l'alumnat. A la pluja d'idees es van tractar temes com els biocombustibles forestals o amb fusta, els bioproductes, la construcció amb fusta, el biogàs, la fertilització de base orgànica i la valorització de subproductes, entre d'altres.

Quan es van aconseguir algunes idees sobre els materials, es va donar inici a la segona part, en la que es va proposar a l'alumnat la realització de tres trencaclosques: un sobre aprofitaments fusters, un altre sobre residus agropecuaris i un tercer sobre valorització alimentària.

Es va dividir l'alumnat en grups per tal de que poguessin realitzar els tres trencaclosques. Es va lliurar una peça a cada alumne (27 peces, 9 per cada trencaclosques). El primer que van haver de realitzar va ser trobar-se amb els altres que tenien components que formaven part d'una mateixa imatge per, després, muntar-la.

Aquests trencaclosques mostraven el cicle de la valorització dels residus i els diferents usos que es poden donar a aquests. Així mateix, els trencaclosques enllaçaven amb la pregunta de l'apartat de motivació, ja que els objectes que s'havien donat per classificar, es van trobar representats en els trencaclosques. D'aquesta manera, es va mostrar a l'alumnat com tots els residus es poden aprofitar com a materials, emfatitzant així la circularitat del material.

Un cop l'alumnat va aconseguir formar els trencaclosques, van tenir una visió global dels cicles dels biomaterials i els va permetre tenir una base per a poder reflexionar i ampliar els coneixements de l'alumnat sobre la bioeconomia circular.

3.3 Fase de Reflexió i pensament crític

Tan bon punt l'alumnat va disposar d'aquesta imatge global que mostraven els diferents trencaclosques, es va procedir a l'explicació del que hi havia representat en cada un d'aquests. Es va demanar a l'alumnat que s'agrupés al voltant d'un dels trencaclosques i es demanava que l'alumnat que hagués creat aquell trencaclosques expliqués a la resta de la classe el que hi havia representat. Si sorgien preguntes entre l'alumnat, l'educadora explicava els conceptes o materials en més profunditat per tal que assolissin els coneixements.

Un cop cada grup va explicar el seu trencaclosques i hagin comprès aquests processos i els cicles de vida i de valorització, l'educadora va proposar que reflexionessin sobre els processos de valorització "*Quins avantatges té el procés?*". I amb les respostes de l'alumnat es va relacionar els coneixements adquirits sobre els cicles dels materials, amb la creació de paisatges resilients.

Per promoure la reflexió, es va demanar a l'alumnat que tragués tots els materials que havien separat com a no aprofitables i els moguessin tots a aprofitables, ja que és on havien de ser.

Per finalitzar la part de reflexió, se'ls va plantejar una nova qüestió que va ser "*Què podeu fer a l'escola o a casa per evitar els residus?*". Amb aquesta pregunta es va buscar que reflexionessin sobre els residus que generen a l'escola i a casa, i que també podrien ser evitables.

3.4 Fase d'Acció i comunicació

Per tancar l'activitat, se'ls va comunicar que la seva primera missió seria la gravació d'un vídeo que servirà per transmetre els seus coneixements. D'aquesta forma, es va introduir a l'alumnat la gravació del vídeo que les escoles han de realitzar i presentar posteriorment.